
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

СТАНОВИЩЕ

от доцент доктор Невена Цветкова Атанасова-Кръстева,
началник на катедра „Национална и регионална сигурност“, факултет
„Сигурност и отбрана“ на НВУ „Васил Левски“, гр. Велико Търново,
доцент в област на висше образование: 3. Социални, стопански и
правни науки, професионално направление 3.2. Психология

относно научните трудове, представени по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в секция „Стратегически изследвания на сигурността и отбраната“ на Институт „Перспективни изследвания за сигурността“ във Военна академия „Г. С. Раковски“, област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, обявен със заповед № СИ29-РД03-279/03.11.2022 г. на началника на ВА „Г. С. Раковски“ и публикуван в Държавен вестник бр. 93/22.11.2022 г.

на кандидата **главен асистент доктор Теодора Виткова Георгиева,**
главен асистент в катедра „Национална и международна сигурност“, факултет „НСО“ на Военна академия „Г. С. Раковски“.

Конкурсът е обявен за академичната длъжност „доцент“ за нуждите на научна секция „Стратегически изследвания на сигурността и отбраната“ на Институт „Перспективни изследвания за сигурността“ във Военна академия „Г. С. Раковски“, област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, обявен със заповед № СИ29-РД03-279/03.11.2022 г. на началника на ВА „Г. С. Раковски“ и публикуван в Държавен вестник бр. 93/22.11.2022 г.

Становището е възложено по решение на Научното жури, определено със Заповед на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ с рег. № СИ29-РД03-01/03.01.2023 г.

1. Обща характеристика на научноизследователската, научноприложната и педагогическата дейност на кандидата.

Единствен кандидат в конкурса е гл. ас. д-р Теодора Виткова Георгиева. Подадените документи отговарят на основните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане, както и на правилника на Академията за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Гл. ас. д-р Теодора Виткова Георгиева е родена на 26.10.1972 г. В периода 1991-1997 г. завършва бакалавърска и магистърска степен по психология към Софийски университет „Свети Климент Охридски“ и специализира в областта на психология на развитието, образованието и културата.

От 2002 г. до 2005 г. кандидатът е редовен докторант по научна специалност 05.06.01. – „Обща психология/Психология на личността“ към Българска академия на науките – Институт по психология. Дисертационният труд на тема “Личност и регулация на усещането за субективно благополучие” е защитен през 2006 г.

Справката, представена от кандидата в конкурса, за изпълнените минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и ал. 3 от Закона за

развитие на академичния състав, показва ,че тя надхвърля изискванията по различните групи показатели. Теодора Георгиева представя хабилитационен труд – монография „Социалнопсихологически проблеми на семействата на военнослужещите“, издадена през 2022 г. от ИК „Виджи“ в обем от 200 страници с ISBN 978-619-7621-06-8. Представена е и книга, публикувана през 2022 г. на базата на защитения дисертационен труд - „Личностни стратегии в преследване на щастieto“ в обем от 135 страници с ISBN 978-619-7621-07-5. И двата труда са рецензирани от по двама хабилитирани преподаватели и уважавани учени.

В конкурса гл. ас. д-р Теодора Георгиева участва с публикации за рецензиране, както следва: монография – 1 брой; книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор“- 1 брой; студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове или в специализирани издания за класифицирана информация – 1 брой; публикувана глава от колективна монография – 1 брой; статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове или в специализирани издания за класифицирана информация- 19 броя. Всички 23 публикации са представени на членовете на научното жури, както и 5 броя разделителни протоколи за публикациите в съавторство.

От представената справка за цитиранията на тези трудове се вижда, че са забелязани 11 научни публикации, като коректно са описани цитираните трудове както в монографии и колективни томове с научно рецензиране, така и в нереферирани списания с научно рецензиране.

2. Становище относно наличието или липсата на плагиатство.

От познатите ми литературни източници не намирам автори или чужди публикации, които да са неправомерно използвани или да се считат

за „плагиатство“. Нямам информация за подобни сигнали, свързани с публикационната активност на кандидата и приемам представените научни трудове от д-р Теодора Георгиева като авторски.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

В професионалното си развитие през годините кандидатът преминава през всички академични длъжности. От 2006 г. до 2009 г. е асистент, старши асистент и главен асистент в катедра „Лидерство“ на Факултет „Национална сигурност и отбрана“. В периода 2009-2022 г. д-р Теодора Георгиева е главен асистент в секция „Стратегически изследвания на сигурността и отбраната“ на Институт “Перспективни изследвания за отбраната“, а през последните две години заема длъжността „главен асистент“ в катедра „Национална и международна сигурност“ към факултет „НСО“. Води лекции по учебните дисциплини: Военна психология и лидерство; Водене на преговори; Методология на научните изследвания; Планиране и провеждане на емпирични изследвания в сигурността и отбраната и други.

По пътя на своята професионална кариера гл. ас. д-р Теодора Георгиева освен с преподавателска дейност, е ангажирана и с редица научни и изследователски проекти. Кандидатът активно участва във вътрешно-институционални изследвания относно конкретни проучвания на обучаемите и академичния състав, както и в национални изследвания, свързани с осигуряването на важни данни от участието на човешкия фактор в различните сектори на сигурността и отбраната. Кандидатът има опит и от участие в международни изследвания, и като член на екип за разработването на въпросник за одобрена Наредба на МО.

4. Основни научни резултати и приноси.

В монографията „Социалнопсихологически проблеми на семействата на военнослужещите“ (ИК „Виджи“, ISBN 978-619-7621-06-8) са представени важни аспекти на професията на военнослужещите и взаимодействието с техните семейства като сериозен компонент за мотивацията и готовността на военнослужещите да изпълняват ефективно и професионално задълженията си. Монографията е структурирана в логични раздели, които разглеждат семейния статус на военнослужещите, конфликта „работа- семейство“ в организационен план, проблемите на семействата при участие на военнослужещия в мироподдържащи мисии и операции. Авторът се стреми чрез представяне и анализиране на необнародвани данни от национални изследвания да обобщи разнообразните преживявания както на военнослужещите, така и на техните партньори и близки. Изключително многообразните ситуации и проблеми, свързани с реализацията на военния персонал в мирно и военно време, както и отражението на всички елементи от войсковия живот върху семействата на военнослужещите заслужават комплексното им осветяване и концептуализиране, което очаквано да доведе до институционални програми за по-цялостно бъдещо разрешаване.

Анализираният научен проблем, свързан с влиянието на организационния климат във военен контекст върху семействата на военнослужещите, е решен на различни нива - социологическо, психологическо, нормативно и индивидуално личностно. Този подход допринася за цялостното научно изложение на различни професионално дефинирани проблемни области от живота на семействата на военнослужещите в българските въоръжени сили. Научният труд е ценен с предложените данни и заключения относно усъвършенстване на социалната политика на Министерството на отбраната и трансформирането ѝ в широкоспектърна и детайлна рамка за институционална подкрепа на военнослужещите и техните семейства.

В предложената студия „Методика за оценка на организационния климат във формированията и структурите на въоръжените сили на Република България“ (Военна академия „Г. С. Раковски“. ISBN 978-619-7478-27-3) са описани модел и методика за оценка на организационния климат във военните формирования и структури, които са разработени и апробирани от авторски изследователски екип от Института „Перспективни изследвания за отбраната“ на Военна академия „Г. С. Раковски“. В методиката са включени с пълния си текст въпросници, които измерват определени теоретични конструкти; проследен е цялостният процес на апробиране на определен теоретичен модел – до доказване на неговата структура и приложимостта му. Описаният модел предлага конкретни изводи за факторите, чието изследване е необходимо да продължи, както и за новите променливи, които трябва да се добавят, за да се постигне по-добра и по-адекватна на практическите потребности диагностична сила на модела.

В публикуваната глава „Country Chapters Bulgaria“ (pp. 275 – 288) от колективна монография „Soldiers without Frontiers: The View from the Ground. Experiences of Asymmetric Warfare Bonanno Editore“ (G. Caforio (Ed.), ISBN 978-88-9695-057-9) Т. Георгиева представя проведено изследване на опита на 59 български военнослужещи в следните практически направления: първи впечатления от участие в международни военни мисии; опит от пряко участие в операции по време на мисията; предварителна подготовка и очаквано представяне по време на мисията; мотивация и удовлетворение; психологически стрес и др.

Гл. ас. д-р Теодора Георгиева е предоставила публикации и по редица други проблеми в областта на апробирането на психологически въпросници, свързани с организационния климат във военните формирования; с удовлетвореността от брака, междуличностните процеси и брачните терапии; с изследванията на качеството на обучение във

Военна академия и диагностика на проблемни области и др. Изследователските резултати в научните доклади утвърждават кандидата като компетентен учен, който се стреми чрез статистически методи и подходящи анализи да предлага решения на актуални и значими научни проблеми, както и на такива с практико- приложен характер.

5. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката.

От прегледа на предложената научна продукция на кандидата в конкурса и нейния съдържателен анализ, научните и научно-приложни приноси могат да се обобщят в няколко тематични направления:

- Провеждане на разнообразни теоретични изследвания върху брака и семействата на военнослужещите в Българската армия, задълбочени психологически изследвания и предложения за по-нататъшни дейности;
- Разработване и апробиране на теоретичен модел и методология за изследване на организационния климат във военните формирования на Въоръжени сили на Р България;
- Провеждане на аналитични и обобщаващи изследвания на качеството на обучението във Военна академия „Г. С. Раковски“ и висшите военни училища, дефиниране на проблемни области и насоки за усъвършенстване;
- Участие в организирането и провеждането на емпирични изследвания с психологическа или мултидисциплинарна насоченост в областите на структура на личността, междуличностна съвместимост, ценности, трудови цели, компетентности на офицери и други.

6. Критични бележки за представените трудове.

Нямам съществени забележки по отношение на публикациите и научната дейност на кандидата. Мога да препоръчам разработването на

учебници, учебни помагала и дидактически материали по конкретни учебни дисциплини. Би било полезно и занапред резултати от научни изследвания и участие в различни проекти да намират своето отражение в подходящи публикации, за да достигат до конкретна целева група или по-широка читателска аудитория.

7. Заключение.

Въз основа на изложеното по-горе, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да приемат материалите по конкурса, да ги оценят положително и да предложат гл. ас. д-р Теодора Виткова Георгиева да заеме академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология.

25.02.2023 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Невена Атанасова - Кръстева

GEORGI STOYKOV RAKOVSKI
NATIONAL DEFENCE COLLEGE

POSITION

by Associate Professor Nevena Tsvetkova Atanasova-Krasteva, PhD,
Head of National and Regional Security Department, Security and Defense
Faculty, Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo,
Associate Professor in the field of higher education: 3. Social, Economic and
Legal Sciences, professional area 3.2. Psychology

regarding the scientific works presented in the competition for the academic position of Associate Professor in the Strategic Security and Defense Studies Section of Perspective Security Studies Institute at G. S. Rakovski National Defence College, area of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional area 3.2. Psychology, announced by order No. SI29-RD03-279/03.11.2022 of the Head of G. S. Rakovski NDC and published in the State Gazette no. 93/22.11.2022

of the candidate, **Chief Assistant Professor Teodora Vitkova Georgieva, PhD,** Chief Assistant at the National and International Security Department, NSO Faculty of G. S. Rakovski National Defence College.

The competition has been announced for the academic position of "Associate Professor" for the needs of Strategic Security and Defense Studies Scientific Section of Perspective Security Studies Institute at G. S. Rakovski National Defence College, area of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional area 3.2. Psychology, announced by order No. SI29-RD03-279/03.11.2022 of the Head of G. S. Rakovski NDC and published in the State Gazette no. 93/22.11.202A

The position paper was assigned by a decision of the Scientific Jury, nominated by an Order of the Head of G. S. Rakovski National Defence College with Reg. No. SI29-RD03-01/03.01.2023.

1. Overview of the candidate's scientific research, scientific applied and pedagogical activities.

The only candidate in the competition is Chief Assistant Professor Teodora Vitkova Georgieva, Ph.D. The submitted documents meet the basic requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Rules for its Implementation, as well as the Rules of the Defence College for occupying the academic position of Associate Professor.

Chief Assistant Professor Teodora Vitkova Georgieva, PhD, was born on 26 October 1972. In the period 1991-1997, she completed her bachelor's and master's degrees in psychology at Sofia University and specialized in psychology in the fields of development, education and culture.

From 2002 to 2005, the candidate was a full-time doctoral student in the scientific specialty 05.06.01. - "General Psychology/Personality Psychology" at the Bulgarian Academy of Sciences - Institute of Psychology. The dissertation entitled "Personality and regulation of the feeling of subjective well-being" was defended in 2006.

The reference, submitted by the candidate in the competition, for the fulfilled minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and para. 3 of the Law on the Development of the Academic Staff, shows that it exceeds the requirements for the various groups of indicators. Teodora Georgieva presents her habilitation work - a monograph - "Social-psychological problems of the families of military personnel", published in 2022 by Viji Publishing Complex, 200 pages, ISBN 978-619-7621-06-8. Also book was presented and published in 2022, based on the dissertation - "Personal Strategies in the Pursuit of Happiness", 135 pages, ISBN 978-619-7621-07-5. Both papers were peer-reviewed by two qualified professors and respected scientists.

Chief Assistant Professor Teodora Georgieva, PhD, has submitted the following publications to be reviewed: monograph - 1; a book based on a the dissertation for the award of the PhD Degree - 1; studies published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes or in specialized publications for classified information - 1; published chapter of a collective monograph - 1; articles and reports published in non-refereed peer-reviewed journals or published in edited collective volumes or in specialized publications for classified information - 19. All 23 publications were presented to the members of the scientific jury, as well as 5 separate protocols for the co-authored publications.

From the presented reference for the citations of these works, it can be seen that 11 scientific publications have been noticed, and the cited works have been correctly described both in monographs and collective volumes with scientific review, and in non-refereed journals with scientific review.

2. Position on the presence or absence of plagiarism.

From the scientific sources I know, I do not find any authors or foreign publications that have been misused or considered "plagiarism". I have no information about such signals related to the publication activity of the

candidate and I accept the scientific works presented by Dr. Teodora Georgieva as her own work.

3. Evaluation of the pedagogical competence and performance of the candidate.

In her professional development over the years, the candidate has occupied all academic positions. From 2006 to 2009, she was an Assistant Professor, Senior Assistant Professor, and Chief Assistant Professor in the Leadership Department of National Security and Defense Faculty. In the period 2009-2022, Dr. Teodora Georgieva was a Chief Assistant Professor at Strategic Security and Defense Studies Section of Perspective Defense Studies Institute, and in the last two years she held the position of Chief Assistant Professor at National and International Security Department at the NSD Faculty. She has lectured in the following academic subjects: Military Psychology and Leadership; Negotiating; Methodology of Research; Planning and Conducting Empirical Research in Security and Defense, etc.

Following her career path, Chief Assistant Professor Teodora Georgieva, PhD, in addition to her teaching activities, has also been involved in a number of scientific and research projects. The candidate has actively participated in the institutional research on specific studies of trainees and academic staff, as well as in national research related to the provision of important data about the involvement of the human factor in the various security and defense sectors. The candidate has experience in participating in international research and as a member of a team tasked with the development of a questionnaire for an approved MoD Ordinance.

4. Main scientific results and contributions.

The monograph *Socio-psychological problems of families of servicemen* (Viji PC, ISBN 978-619-7621-06-8) presents important aspects of the profession

of service members and the relationship with their families as a serious component for the motivation and readiness of service members to perform their duties efficiently and professionally. The monograph is structured in logical sections, which consider the family status of military personnel, the "work-family" conflict in organizational terms, the problems of families during the military personnel's participation in peacekeeping missions and operations. The author seeks, by presenting and analyzing unpublished data from national studies, to summarize the diverse experiences of both service members and their partners and loved ones. The extremely diverse situations and problems related to the performance of military personnel in peacetime and wartime, as well as the impact of all elements of military life on the families of military personnel deserve their complex illumination and conceptualization, which is expected to lead to institutional programs for a more holistic future resolution.

The analyzed scientific problem related to the influence of the work climate in a military context on the families of military personnel has been solved at different levels - sociological, psychological, normative and personal. This approach contributes to the overall scientific presentation of various professionally defined problem areas of the life of families of servicemen in the Bulgarian Armed Forces. The scientific work is valuable with the proposed data and conclusions regarding the improvement of the Ministry of Defense social policy and its transformation into a broad-spectrum and detailed framework for institutional support of service members and their families.

In the proposed study *Methodology for evaluating the organizational climate in the units and structures of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria* (G.S. Rakovski National Defence College. ISBN 978-619-7478-27-3) a model and assessment methodology have been described of the organizational climate in military units and structures, which have been developed and approved by a research team from the Institute of Perspective Defense Studies at G. S. Rakovski National Defence College. The methodology includes the full

text of questionnaires that measure certain theoretical constructs; the entire process of testing a certain theoretical model has been traced - until its structure and its applicability have been proven. The described model offers particular conclusions about the factors whose research needs to be continued, as well as about the new variables that should be added to achieve a better and more adequate diagnostic power of the model to practical needs.

In the published chapter *Country Chapters Bulgaria* (pp. 275 - 288) from the collective monograph *Soldiers without Frontiers: The View from the Ground. Experiences of Asymmetric Warfare* Bonanno Editore (G. Caforio (Ed.), ISBN 978-88-9695-057-9), T. Georgieva presents a conducted study of the experiences of 59 Bulgarian military personnel in the following practical areas: first impressions of participation in international military missions; experience of direct participation in operations during the mission; advance preparation and expected performance during the mission; motivation and satisfaction; psychological stress, etc.

Chief Assistant Professor Teodora Georgieva, PhD has also submitted publications on a number of problems in the field of approbation of psychological questionnaires related to the organizational climate in military units; with marital satisfaction, interpersonal processes, and marital therapies; with studies of the quality of training at the National Defence College and diagnostics of problem areas, etc. The results of the research included in the scientific reports present the candidate as a competent scientist who strives to propose solutions to current and significant scientific problems, as well as those of a practical-applied nature, through statistical methods and appropriate analyses.

5. Evaluation of the significance of contributions for the science and practice.

Based on the review of the proposed scientific works of the candidate in the competition and their comprehensive analysis, the scientific and scientifically applied contributions can be summarized in several thematic areas:

- Carrying out various theoretical studies on the marriage and families of military personnel in the Bulgarian Army, in-depth psychological studies and proposals for further activities;

- Development and approbation of a theoretical model and methodology for studying the organizational climate in the military units of the Armed Forces of the Republic of Bulgaria;

- Conducting analytical and summarizing studies of the quality of training at the G. S. Rakovski National Defence College and the military academies, definition of problem areas and guidelines for improvement;

- Participation in organizing and conducting empirical research with a psychological or multidisciplinary focus in the areas of personality structure, interpersonal compatibility, values, work goals, officer competencies, etc.

6. Critical notes on the submitted works.

I have no significant remarks regarding the candidate's publications and scientific activity. I can recommend the compiling of textbooks, teaching aids and didactic materials for specific academic disciplines. It would also be useful in the future for the results of scientific research and participation in various projects to be reflected in appropriate publications in order to reach a specific target group or a wider reading audience.

7. Conclusion.

Based on the above, I suggest that the honorable members of the Scientific Jury accept the materials submitted for the competition, evaluate them

positively and propose that Chief Assistant Professor Dr. Teodora Vitkova Georgieva , PhD occupy the academic position of Associate Professor in the field of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional area 3.2. Psychology.

25.02.2023

Author of position paper:

Assoc. Prof. Nevena Atanasova – Krasteva, PhD